

Abstrakt

Česko je v otázce mezinárodní migrace v kontextu střední a východní Evropy významným fenoménem. Počet přicházejících cizinců kontinuálně roste a dá se očekávat, že poroste také jejich aktivní podíl na řadě procesů zásadně ovlivňujících naši společnost i sídla. Rostoucí socio-ekonomická i etnická rozmanitost populace se propisuje do prostoru, kde může docházet ke koncentraci různých skupin obyvatelstva. Zkušenosti z tradičních imigračních zemí ukazují, že dobrovolné shlukování přistěhovalců do etnických enkláv bývá přechodným stupněm v integračním procesu, v případě nedobrovolnosti a exkluze však také může být výrazně rizikové.

Hlavním cílem této dizertační práce je lépe porozumět distribuci cizinců ve vybraných českých metropolitních areálech a vysvětlit s ní spojené jevy na různých měřítkových úrovních sídelního systému. K zachycení stavu, vývoje, podmíněností a specifík socio-prostorové diferenciaci a segregačních procesů se váže hledání vhodných datových zdrojů a metodických přístupů. Krom toho je kladen důraz i na kontextuálně a konceptuálně platnou interpretaci zjištěných výsledků, která v co největší míře přispěje k možnostem efektivního formování celostátních i místních agend ve vztahu k integraci cizinců. Snahou je tedy obohatit dosavadní vědecké poznatky v této oblasti a také otestovat v kontextu našich měst některé inovativní analytické přístupy.

Dizertační práce se skládá ze dvou částí. První část se zabývá zasazením zkoumané problematiky do širšího teoretického rámce, přiblížením kontextu, v jakém je výzkum prováděn, a popisu využívaných datových zdrojů a vysvětlení metod. V druhé části jsou představeny každá z celkem šesti publikací, které jsou jako tematicky propojený soubor zařazeny do dizertační práce. Samotné publikace jsou zařazeny jako příloha této práce.

Výsledky ukazují, že cizinci se v průběhu posledních dekad ve stále více ohledech stávají běžnou součástí české populace. Cizinci jsou již nyní aktéry řady městotvorných procesů a jejich počty i podíly na obyvatelstvu v některých městech překonávají i protějšky ze západní Evropy. Učiněná zjištění naznačují, že probíhá prostorová asimilace cizinců – vzorce jejich prostorového rozmístění se postupně začínají více podobat těm majoritním. Míra etnické rezidenční segregace na různých měřítkových úrovních podle všeho v Česku s časem klesá, sekundární centra navíc přebírají segregační trendy po Praze, ve které se již formují delší dobu. To na základě existující teorie svědčí o úspěšnosti integrace. Aktuálně tedy nehrozí ghettoizace socio-ekonomicky slabých imigrantů tak, jak to známe například z měst západní Evropy či USA. K tomu přispívá socio-kulturní blízkost a specifické vazby, které jsou charakteristické pro většinu do Česka přicházejících cizinců.

Klíčová slova: rezidenční segregace; cizinci; migrace; metropolitní areály; urbánní geografie; Česko